

Aportació a la figura del rector Rubí (1842 - 1932)

Joan Lliteras Vives

Al llarg de la segona meitat del segle XIX Manacor visqué una sèrie de canvis que suposaren la substitució de les velles estructures socials i econòmiques que havien dominat la vida quotidiana de la Vila i, alhora, la transformació gairebé total de la seva fisonomia urbana, que s'anà adaptant als nous corrents que arribaven de fora. Dins aquest ambient, el 15 d'abril de 1887 feia entrada a la Parròquia de Manacor en qualitat de rector Mn. Rafel Ignasi Rubí i Pocoví. Home enèrgic i decidit, la seva tasca enfront de l'església manacorina ha d'analitzar-se des d'una doble vessant. Per una part, inicià i encapçalà personalment una vella aspiració del poble: la construcció d'un nou temple. I, per l'altra, emprengué una important labor social a favor dels més necessitats amb la fundació de la Caja de Ahorros y Monte-Pío de Manacor. La finalitat d'aquesta comunicació és recordar una de les figures més

Placa a la memòria del rector Rubí a una de les capelles de l'església dels Dolors. (Fotografia de Mateu Grimalt).

rellevants de la nostra societat durant la primera meitat del segle XX. Per això, l'estudi s'estructura en cinc apartats. En el primer és la nostra intenció resumir les dades biogràfiques més significatives així com la seva entrada a Manacor. En el segon recalcam la faceta sacerdotal, marcada per l'edificació de la Parròquia dels Dolors. La seva tasca social centra el tercer apartat. El quart, l'agraïment del poble nomenant-lo Fill Adoptiu (1923). I en el cinquè i darrer els intents d'enaltir-lo després de la seva mort..

1.- Breu apunt biogràfic

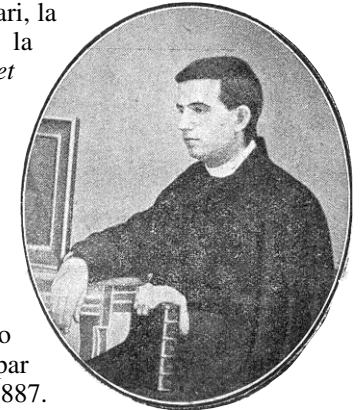
Rafel Ignasi Rubí Pocoví nasqué a la vila de Montuiri el 21 de març de 1842 dins una família de profundes arrels cristianes. Ben aviat se li manifestaren clars desitjos d'abraçar l'estat eclesiàstic i entrà al Seminari Conciliar de Palma el 8 de setembre de 1859. Essent encara estudiant de primer curs, l'1 de juny de 1860 entrà a la Cort Angèlica en qualitat de Cortesà. El 23 de juny de 1861 era elegit membre de la Junta Directiva amb el càrrec de Receptor, que ocupà fins a l'1 de març de 1863. Durant aquests primers anys influí especialment en la seva formació religiosa com a Director Espiritual el jesuïta exclaustrat Pare Gaietà Ignasi Seguí¹.

Va ser ordenat sacerdot a Ciutadella pel bisbe de Menorca Mateu Jaume el 22 de desembre de 1866, cantant Missa Nova a Montuiri l'1 de gener de 1867 als 24 anys d'edat. Fou vicari d'Estallencs entre 1867 i 1874, i ecònom de Sineu entre 1874 i 1887. En aquesta darrera vila emprengué la reforma del temple parroquial.

Home de sòlida cultura, oposità a les places convocades a concurs per cobrir rectories vacants a l'Obispat de Mallorca (Butlletí Oficial del 9 d'octubre de 1886). Els aspirants havien de superar rigorosos exercicis d'acord amb el mètode establert per Benedictes XIV a la Bul·la "Cum illud semper plurimum", consistent a contestar per escrit preguntes de moral i solventar un cas pràctic davant la presència del Tribunal i la resta d'opositors; traduir un text de sant Pius V; i improvisar un breu sermó sobre un passatge de l'Evangelí. Les oposicions se celebraren els dies 18 i 19 de novembre de 1886 al Palau Episcopal amb l'assistència de 94 opositors. La confirmació dels aprovats fou rebuda des de Madrid el 5 de febrer de 1887 i diu així: "Ilmo. Sr.- S.M. la Reina (q. D. g.) Regente del Reino, en nombre de su augusto Hijo, se ha dignado prestar su soberana aprobación a las propuestas elevadas por V. I. para la provisión de los curatos vacantes de esta Diócesis, y nombrar a los sujetos que ocupan el primer lugar de las ternas, en la forma siguiente. Para los curatos de término: De la Virgen de los Dolores de Manacor a D. Rafael Ignacio Rubí y Pocoví (...). De Real Orden lo digo a V. I. para su conocimiento y satisfacción de los interesados, a quienes prevendrá que acudan a la Cancillería de este Ministerio a sacar las correspondientes Reales Cédulas". Aquesta Reial Ordre dirigida al Bisbe Cervera es publicà al butlletí eclesiàstic el 10 de febrer. El 15 d'abril de 1887 el nou rector prenia possessió del càrrec amb 45 anys, a la meitat de la seva vida. Es conta que tan aviat com tingué notícia del seu nomenament, es dirigí a Santa Maria per demanar consell al vell rector d'aquella vila, el manacorí Mn. Rafel Caldentey Perelló, qui l'ajudà en la seva entrada i en els primers passos enfront de la Parròquia.

Posseí el càrrec de Capellà Castrense honorari, la medalla de la Gran Creu de l'Ordre d'Isabel la Catòlica (1922) i la condecoració *Pro Ecclesia et Pontifice* (1925).

El rector Rubí va estar al capdavant de l'església manacorina per espai de 45 anys. Morí plorat pels seus feligresos el 21 de febrer de 1932. Al Llibre de Determinacions de la Parròquia s'hi pot llegir: "El 21 de febrero de 1932 fallece tras corta enfermedad el que hasta ahora ha sido digno Cura-Párroco de esta Iglesia, Rdo. D. Rafael Ignacio Rubí Pocoví. Había nacido en Montuiri el 21 de marzo de 1849; vino a ocupar esta parroquia, mediante oposiciones, en el año 1887. Ostentaba el cargo de Arcipreste. Durante todo su rectorado, ha podido ver premiados sus esfuerzos, por el cariño profundo que le han profesado sus feligreses. Deja casi ya terminado el magnífico templo parroquial, que empezó a levantar a principios de su rectorado. La conducción del cadáver al cementerio tuvo lugar el 24 por la noche; asocióse todo el pueblo; y el funeral se celebró el mismo día 24 a las 10 de la mañana actuando de Preste el Sr. Vicario General, en representación del Exmo. Sr. Arzobispo-Obispo, asistido por los Rdos. Sres. Rectores de Artá, Capdepera y Son Servera. Presidió el duelo el Sr. Párroco de Petra, encargado provisionalmente del despacho de la parroquia. Su memoria perdurará entre sus feligreses, que siempre le amaron, por sus muchos desvelos en bien de sus almas. R. I. P. A."

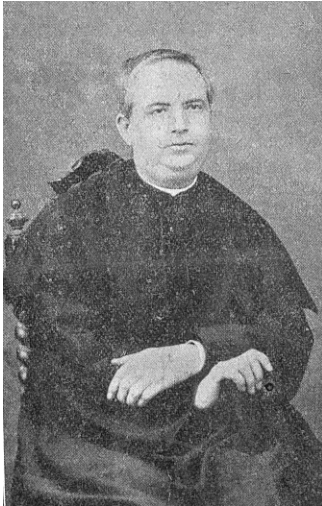

El rector Rubí just després de ser ordenat sacerdot.

Un mes després, era nomenat Ecònom de la Parròquia Mn. Antoni Truyols Pont.

2.- La faceta sacerdotal

La vida de sacerdot del rector Rubí ha d'analitzar-se des de diferents punts de vista. És clar, però, que la seva tasca catequètica quedà enfosquida per la magna obra de construcció d'un nou temple parroquial, l'esdeveniment més important duit a terme a Manacor en els darrers tres-cents anys i que aviat assolí la categoria d'eix central d'una ciutat que anava creixent a poc a poc. S'ha dit ja en moltes ocasions que a finals del segle XVIII la vella església manacorina es trobava en una situació certament deplorable amenaçant ruïna imminent. Molts projectes s'alçaren per solventar tal situació, si bé no n'hi hagué cap que prosperàs per la manca, per una part, de suport econòmic i, per l'altra, d'una persona emprenedora que volgués i sabés dur al capdavant tan ambiciosa empresa. Així, quan el Rector féu l'entrada trobà més que mai ben viva l'antiga aspiració del poble de tenir un temple de major capacitat i més adequat a una vila que albirava ja la seva conversió en ciutat. Tot i la importància del fet, encara cap estudiós no s'ha decidit a resumir tan llarg pro-

El rector Rubí a la seva entrada de Rector de Manacor.

cés que perdurà per espai de quasi quaranta anys (1890-1930), motiu pel qual, donat el tema d'aquest treball, no donam aquí dades noves a l'espera que algú es decideixi a fer-ho. Només destacarem la decisió i la intel·ligència del nou pastor per implicar tots els feligresos i per aconseguir doblers d'allà on, aparentment, no n'hi havia. Com a curiositat cal recordar les seves gestions davant la Casa Reial espanyola per tal d'obtenir el títol de Reial Parròquia (1931).

Això no obstant, mereix ocupar un lloc preferent la construcció del nou campanar costejat pel Monte-Pío i batejat des de la col·locació de la primera pedra (31 de desembre de 1905) amb el nom de "Torre Rubí". Fins i tot el rellotge que adorna l'esbelt cloquer muntat el 1931 rebé també el sobrenom de "Relloige Rubí". Ambdós esdeveniments pretenien honorar per la seva gran labor l'artífex del nou temple parroquial.

Per donar major solemnitat a les funcions religioses, procurà la col·locació d'un nou orgue, nous retaules i un encencer de plata d'estil gòtic (que actualment s'utilitza). A més, pagà de la seva butxaca el cinquè Misteri de Dolor al pujol de la Trobada a Lluc.

En segon lloc, el seu zel apostòlic el mogué a sol·licitar la fundació a Manacor de diferents comunitats religioses. De l'estada a Sineu, el rector Rubí coneixia la interessant labor social dels populars germans de Sant Roc, motiu pel qual el 1892 escrivia al Superior General de la Congregació per tal d'obrir un convent a la nostra vila. Acceptat l'oferiment i després de tenir les oportunes llicències del Sr. Bisbe i de l'Autoritat Civil, arribaven al barri de sa Vilanova tres Germans amb la finalitat d'ensenyar doctrina cristiana als nins i de servir els malalts pobres. Romangueren entre nosaltres fins al 1910.

També fruit del seu treball s'establiren a Manacor els Germans de les Escoles Cristianes. Cap el 1904 Mn. Rafel Rubí contactava amb el Germà Provincial de Beziers (França) per tal que la Congregació obrís un col·legi a la nostra ciutat. El projecte no fructificà fins uns anys després, quan els Germans de Sant Roc tanca- ren la seva comunitat de Manacor l'any 1910 per manca de vocacions. Els esdeveniments foren favorables i culminaren el 1913 amb l'obertura del Colegio de San José al carrer de la Felicitat.

Finalment, fou important l'interès mostrat per la Restauració de l'Ordre Dominicana a Manacor (1908). No de bades, el rector Rubí era terciari dominic i nebot per via materna del Pare fra Benet Pocoví Mascaró (1795-1872), mestre de llatí i custodi del convent de Sant Vicenç Ferrer en temps de l'exclaustració.

No obstant tot el que acabam de dir, Mn. Rafel no ha de ser recordat tan sols com un home preocupat únicament per la construcció del nou temple. Tot el con-

trari. Fou un veritable pastor preocupat per la seva feligresia. Destacaven especialment els seus sermons bonet en mà i sovint de fins a tres quarts d'hora. Predicava contra els abusos, vicis i mals costums. Omplia l'ànima dels nins els capvespres de Doctrina preparant-los per a la seva primera comunió. Tenia obertes de bat a bat les portes del despatx parroquial per aconsellar i socórrer econòmicament els feligresos més necessitats. I organitzà adesiara pelegrinacions al santuari de la Bona Pau del seu poble natal.

Per altra banda, el seu caràcter enèrgic li ocasionà diferents confrontacions com les tingudes amb l'Ajuntament de Manacor per la participació en processons de bandes de música adscrites a un partit polític o per la titularitat de la Capella de la Mare de Déu dels Goigs. De la mateixa manera, foren especialment dures les relacions amb els responsables de la coneguda coral Sa Capella de Manacor.

3.- La tasca social

Poc temps després d'haver estat nomenat rector de Manacor, Mn. Rafel, assabentat que un dels problemes més greus del poble era la usura duita a terme per una minoria que cobrava en ocasions més del 100% d'interès, proposà a un grup de rics propietaris manacorins la creació d'un establiment d'estalvis amb què afavorir els més necessitats. Al cap de diferents reunions, l'1 de juliol de 1895 acordaven fundar la Caixa d'Estalvis i Monte-Pío de Manacor, els estatuts de la qual s'aprovaren l'11 d'abril del mateix any. Les oficines s'instal·laren en un pis de la casa núm.8 del carrer de l'Estrella. La primera junta protectora va estar formada pel mateix rector Rubí com a President i pels Vicepresidents Faust Puerto Álvarez i Llorenç Caldentey Perelló. Molts varen ser els beneficis que el Monte-Pío proporcionà a Manacor des dels seus primers anys, si bé cal remarcar d'una manera especial la construcció de la torre campanar de l'església parroquial (a partir de 1905), els

Una de les mostres de l'admiració popular cap al Rector a les festes organitzades l'any 1923.

intents de fundació d'un sindicat agrícola i d'una escoleta infantil (1908), l'obertura d'una Llar d'Ancians (1910), la indemnització de 5.000 pessetes. repartides entre els damnificats de la calabruixada de 1911, el repartiment de blat entre més de 1.500 famílies els anys d'escassa, donació de medicaments l'any del grip (1918), la col·locació del rellotge (1931)...

Paral·lelament, el rector Rubí fundà la institució benèfica coneguda popularment com el "Pa dels Pobres", la qual sostingué el poble amb les seves almoines amb la finalitat d'atendre la misèria extrema amb el seu ajut domiciliari d'aliments i medicaments.

A més, demostrà gran estimació i protecció pels discapacitats, destacant la seva pacient labor d'ensenyar a llegir i escriure alguns sordmuts de la ciutat.

4.- L'agraïment del poble

El seu procés de nomenament com a Fill Adoptiu de Manacor és certament curiós pel fet que, fins on hem pogut esbrinar, únicament ell ha merescut tal distinció en dues ocasions. El primer nomenament s'efectuà després de l'epidèmia de grip de 1918 i ens en dóna notícia l'acta de l'Ajuntament del 12 de novembre d'aquell any, quan el Sr. Galmés i Malbertí exposà davant el Plenari "el loable celo y excelente actividad dispensados á los enfermos graves en lo que atañe á la administración de Sacramentos y demás actos espirituales durante la presente epidemia, cuya sabia dirección depende de nuestra primera autoridad eclesiástica, añadiendo á ella la ejemplar acción benéfica del Monte-Pío de Manacor en estas críticas circunstancias, de satisfacer el importe de los medicamentos á los atacados de la gripe que á juicio de los facultativos que los asisten sean pobres, al frente de cuya pía sustitución y como presidente honorario está el Rdo. Sr. Cura Párroco D. Rafael Ignacio Rubí y Pocoví, bajo cuyos sentimientos benéficos se inspira dicha Sociedad, agregando á esta loable acción la de cancelar gratuitamente la prendas de vestir y tapar á aquellas miserables personas que por su precaria situación se han visto precisadas á pignorarlas, además de otras muchas benéficas acciones cuya enumeración se omite por ser de todos conocidas, hechos son estos que en pobre palabra no tiene frases bastantes para expresar el agradecimiento que siente en vez del expresado Sr. con cuyo motivo ardientemente proponía á la Corporación sea aquél Hijo Adoptivo de Manacor, cuya proposición no tan sólo fue admitida por todos los Sres. Concejales, sino que haciéndola propia fue aceptada y aprobada por aclamación". Tan important decisió fou tramesa immediatament a l'interessat que, l'endemà, contestava a l'Ajuntament agraint cordialment la distinció.

Res no sabem de com es desenvolupà la cerimònia de declaració ni tan sols, val a dir-ho, si s'arribà a celebrar ja que només cinc anys després es tornà a iniciar el procediment que culminà amb el definitiu nomenament. L'acta de l'Ajuntament del 6 de maig de 1923 ens assabenta com el batle Francesc Gomila comunicava al consistori "que atendiendo los relevantes servicios prestados por el Rdo. Sr. Cura Párroco D. Rafael Ignacio Rubí al frente de esta Parroquia, servicios que en el orden moral le han granjeado el cariño sincero del pueblo todo y en el orden mate-

rial la fundación del benéfico establecimiento del Monte-Pío de Manacor y de la construcción del soberbio templo, admiración de propios y extraños, como prueba de profundo agradecimiento por tales beneficios recibidos, propone sea declarado dicho Sr. Rubí hijo adoptivo de esta Ciudad dando su nombre a una de las principales plazas de la misma, como ejemplo vivo y permanente del aprecio y alta consideración que merece a sus hijos quien ha dedicado su vida de apóstol al mejoramiento moral y progreso material del pueblo. El Sr. Soler dice que dejando a un lado la diferencia de creencias entre él y el Sr. Rubí y reconociendo el espíritu levantado que informa la proposición del Sr. Presidente no tiene inconveniente, antes al contrario se adhiere en todo a dicha proposición. Y después de mostrarse conformes los demás señores concejales que reconocen los altos merecimientos del homenajeado, es aprobada por unanimidad la proposición de la Presidencia. Añade el Sr. Presidente que al objeto de revestir este acto de toda la brillantez que su importancia requiere entiende y así propone al Ayuntamiento sea costeadada por suscripción popular la lápida de mármol que ha de fijarse en una de las plazas, la confección de un álbum con las firmas de los donantes que será entregado al Sr. Rubí y la celebración el mismo día del homenaje de las fiestas de la vejez y del pájaro, cuyos gastos serán pagados del importe de la suscripción cuya cuota mínima sea de diez céntimos al objeto de que todas las clases sociales puedan tomar parte en tan simpáticos actos, satisfaciendo el Ayuntamiento los gastos que excedan de lo que se recaudó, a cuya proposición prestaron su conformidad todos los señores asistentes siendo por consiguiente aprobada por unanimidad. Igualmente se acuerda designar a los señores concejales Mascaró, Nadal, Grimalt, Febrer y Caldentey para que con el Sr. Presidente constituyan la Comisión organizadora de los festejos, ampliada con los señores D. Miguel Ciudad Villatón Juez de 1ª Instancia, D. Sebastián Perelló Arbona Licenciado en Filosofía y Letras, D. Jaime Domenge Rosselló Farmacéutico, D. Pedro Galmés Llull Director del Monte-Pío de Manacor, D. Alejo Llull Pascual y D. Domingo Riera Galmés Propietario".

La notícia es publicà a diferents mitjans. L'Ajuntament rebé adhesions de particulars i d'altres corporacions illenques, entre les quals cal destacar les de Sineu i Montuiri. A la primera, amb data 28 de juny, es destria el bon record que el Rector deixà en aquella vila, "que cada día es más vivo y más intenso, como se puso de relieve hace algunos años que, al solo anuncio de que el Rector de Manacor predicaría el día de nuestro glorioso Patrono, el pueblo en masa acudió al Templo, deseoso de rendir homenaje al que por muchos años rigió nuestra parroquia con celo, prudencia y

El rector Rubí ostentant les seves condecoracions.
(Fotografia de Mateu Grimalt).

virtud nunca superados". Aquell Ajuntament, recordant el creuer de l'església parroquial construït entre 1880 i 1881, obrí i encapçalà amb 150 pessetes una subscripció popular. A la de Montuïri, amb data 30 de juny, el consistori decidia honorar la memòria del seu paisà amb 100 pessetes.

Es confeccionà un complet programa de festejos per als dies 28, 29 i 30 de juny i 1 de juliol, a més d'una sèrie d'actes extraoficials. S'engalanaren carrers, hi hagué repicar de campanes, danses populars de Cossiers i Moretons, concerts de música... El moment més emotiu fou el descobriment de la placa que havia de donar nom a la plaça del rector Rubí en mostra d'agraïment popular i en el transcurs del qual es cantà un himne (l'autor del qual desconeixem) dedicat expressament al Rector per haver estat declarat Fill Adoptiu de Manacor:

“Con el alma de gozo henchida,
palpitando el pecho de amor,
filial homenaje rindamos,
al que el cielo nos dio por Pastor.

Manacor, de tal don orgullosa,
su virtud hoy ansía premiar,
declarando hijo suyo adoptivo,
al que en élla ha venido a morar.

Si él, de nuestro inmortal Santo Cristo,
levantó un gran templo en honor,
en retorno el más grato recuerdo,
con su fé guardará Manacor”.

Entre els actes no consignats al programa, el més important va ser la vetllada musical a benefici del pobres de Manacor celebrada el dia 24 de juny al Teatre Principal. Hi prengueren part, per ordre d'actuació: sa Capella de Manacor; la secció d'ocarines de sa Capella; la banda de música de mestre Lluís Rosselló; el baix d'òpera Miquel Riera Sureda, *Canova*; el Tercet de bandúrria, llaüt i guitarra dirigit pel mestre Rosselló; la cantant Antònia Rosselló Nadal acompanyada al piano per la seva germana Francesca; la banda de música de mestre Bartomeu Gayà; i el baríton Antoni Truyols, *Reüll*.

5.- L'homenatge pòstum

Per tot el que hem dit fins ara, no és estrany que la mort del Rector l'any 1932, no per esperada, deixàs de ser sentida per tot el poble. El setmanari local *Voz y Voto* gairebé li dedicà un número monogràfic (núm.29, del 27 de febrer de 1932) en què enaltia la seva figura alhora que sol·licitava de les autoritats que el finat rebés sepultura a l'església parroquial, petició a què donà suport tot el poble. L'Ajuntament es reuní extraordinàriament per tal d'enviar un telegrama al ministre

de Governació, decisió que no fructificà pel vot en contra de la minoria socialista. Això no obstant, el batle Antoni Amer proposà en sessió de 23 de febrer oferir a la família com a lloc de descans la capella del cementeri.

La premsa resumeix així la comitiva fúnebre que acompanyà les restes mortals del Rector: “Abrían marcha las banderas de la Parroquia y los pendones de asociaciones religiosas, el clero parroquial con cruz alzada que precedía el cadáver llevado en brazos de los obreros de la parroquia que se fueron turnando en su triste cometido; seguían numeroso público portando antorchas. En nombre del clero presidía el duelo el Rector de Petra encargado provisionalmente de esta parroquia; formóse otra presidida por la Junta del Monte-Pío y otra por las autoridades judiciales y militar de esta localidad y cerraba la marcha el Ayuntamiento en pleno bajo la presidencia del Sr. Alcalde. Puede decirse sin exageración que nunca se vió en Manacor una tan profunda y unánime expresión de sentimiento y condolencia, que no fue bastante a deslucir la lluvia que no cesó de caer durante todo el acto”.

A partir de llavors, el setmanari *Voz y Voto* prengué novament la iniciativa. Al número 30 (05/03/1932) llegim com la direcció del periòdic havia convocat les entitats i societats de Manacor per tal de dur endavant la construcció d'un monument a la memòria del Rector. Val la pena recordar els assistents: Mn. Pere Domenge en representació del clergat; Andreu Parera per la Banca March; Francesc Fortesa pel Monte-Pio; Antoni Martí pel Banc de Manacor; Montserrat Truyol per la Lliga Agrària i Cooperativa; Miquel Marcó pel Club Automovilista; Rafel Prohens pel Centre Republicà Federal; Rafel Nadal pels Republicans del Centre; Antoni Muntaner pel Futbol Club Manacor; Nicolau Vidal per l'“Hípica Manacorens”; Joan Ginard pel Sindicat Agrícola; Sebastià Llull per la Reforma; Sebastià Sansó per la Congregació Mariana; Isidre Avellanet i Sebastià Rubí per la Fàbrica de Perles. Com veim, una completa representació de la societat manacorina. Una vegada estudiat el projecte, tots ells oferiren la seva col·laboració incondicional alhora que traçaren les bases per dur-lo a la pràctica ràpidament. Entre els acords presos destaca el nomenament d'una comissió gestora formada pels Srs. Mn. Pere Domenge, Francesc Fortesa, Mateu Llull, Nicolau Vidal i Sebastià Sansó, així com el d'escriure-li una biografia i obrir una subscripció popular.

La seva casa pairal a Montuïri.

En un principi l'acollida fou molt bona. S'aconseguien recaptar unes 10.000 pessetes, alhora que la comissió encarregava a l'escultor Joan Serra l'esbós del monument, "de líneas severas y expresivas" que, si tot anava bé, es construiria a la plaça del rector Rubí (*Voz y Voto*, núm. 34 del 02/04/1932). Fins i tot s'organitzaren tres vetllades teatrals (maig-juny de 1932) en què s'estrenaren les obres *Amor de Muñecos* (lletra de Gabriel Fuster i música de Bartomeu Gayà) i *Divorcios Frustrados* (lletra de Sebastià Rubí).

Tot i això, l'entusiasme s'anà apagant a poc a poc. La col·laboració del poble pràcticament desaparegué arran de la torrentada del 5 d'octubre d'aquell any. Es tornaren a obrir subscripcions, s'apel·là a la memòria del Rector i la Congregació Mariana organitzà una vetllada necrològica (*Voz y Voto* núm. 31, del 18/02/1933 i "Juventud" núm. 17, del 23/02/1933) amb el següent programa:

- Marxa fúnebre *La Rival* del mestre Sebastià Ribot.
- Conferència a càrrec de Mn. Miquel Picornell, Director de la Congregació, sota el títol *D. Rafael Igº Rubí como sacerdote*.
- Estrena de la marxa fúnebre *Rector Rubí*, escrita pel mestre Bartomeu Gayà.
- Conferència del redactor en cap del setmanari *Voz y Voto*, Gabriel Fuster, sota el títol *La figura social del Rector Rubí*.
- Interpretació de peces musicals per part de l'Orquestrina Manacor-Jazz.

Tot i les bones intencions, la Comissió acabà per abandonar tan ambiciós projecte (hi hagué algunes queixes per part de determinats sectors per l'elavada quantitat mínima exigida per poder contribuir-hi). Pel mes de desembre de 1934 (*Voz y Voto*, núm. 175) els seus membres determinaven dedicar els doblers aconseguits a la construcció d'una làpida commemorativa que es col·locaria a la capella del nou baptisteri vora el portal del campanar vell. La làpida és de marbre i està sostinguda pels escuts de Manacor i del rector Rubí. Porta a la dreta el bust en bronze del

Rector obra de l'escultor Joan Serra i una inscripció que diu: "Al Rdm. Don Rafael Ignaci Rubí -Rector de Manacor- 1847-1932- Que edificà aquesta iglesia- El poble agrait". L'acte no es dugué a terme fins a l'1 de gener de 1937 ("Renacer", núm. 285 del 02/01/1937), essent apadrinat pels nins Francesca Rosselló Galmés i Joan Dalmau Caselles. El sermó anà a càrrec de Mn. Valentí Herrero.

Maqueta del monument que es projectà construir en memòria del Rector.

Com a final d'aquesta aportació, només em resta dir que el 21 de febrer de 1955, coincidint amb l'aniversari de la mort del Rector, les seves restes mortals foren traslladades des de la capella del cementeri a la nova tomba costejada per subscripció popular sota la cúpula de l'església parroquial dels Dolors. La cerimònia de trasllat fou una bella mostra de l'estimació del poble cap a qui fou el seu Pastor durant tants d'anys (*Arriba*, núm. 870 del 26/02/1955). L'Agrupació Artística de Manacor aprofità l'avinentsa per organitzar una conferència i un recital en homenatge al Rector. La comunicació anà a càrrec de Mn. Baltasar Pinya sota el títol *El Rector Rubí edificó dos catedrales, una material y otra espiritual* (*Arriba*, núm. 868 del 12/02/1955).

Bibliografia

- ADROVER, Pedro (1995): **La Orden de Predicadores en la Historia de Baleares**. Lleonard Muntaner editor. Palma.
- BONNÍN, Juan (1982): **El párroco Rubí**. Revista "Manacor Comarcal", núm. 74.
- CABRER, Jaume (1987): **El Rector Rubí**. Programa de mà de la festa del Sant Crist de Manacor.
- CARVAJAL, Albert (1997): **El Rector Rubí, Mossèn Pont i la Capella**. Revista "Perlas y Cuevas", núm. 956.
- CARVAJAL, Albert (1999): **D'on prové el títol de "Reial" de la nostra Parròquia?** Programa de mà de Setmana Santa.
- CARVAJAL, Albert; LLITERAS, Joan (1997): **Notes històriques del campanar**. Revista "7Setmanari", núm. 537.
- CARVAJAL, Albert; LLITERAS, Joan; GOMILA, Antoni (1998): **L'orgue a l'Església Parroquial de Manacor (1494-1938)**. Edicions de la Parròquia dels Dolors. Manacor.
- CARVAJAL, Albert; LLITERAS, Joan; GOMILA, Antoni (1999): **Els antics oratoris de Manacor**. Ajuntament de Manacor. Manacor.
- Documentació diversa conservada a l'Arxiu Municipal de Manacor i a l'Arxiu Parroquial dels Dolors citada al text.
- Documentació sobre el Rector Rubí i el Monte-Pío de Manacor cedida per Josep Ma. Fuster Perelló.
- FERRER, Rafel (1962): **En 1887, el Rector Rubí tomó posesión de la Parroquia de Manacor**. Revista "Perlas y Cuevas", núm. 23.
- FERRER, Rafel (1968): **Pequeñas notas en recuerdo del Rector Rubí**. Revista "Perlas y Cuevas", núm. 164.
- FORTEZA, Francisco (1949): **Algunos datos biográficos del Rector Rubí**. Setmanari "Arriba", núm. 584 i ss.
- FUSTER, Gabriel (1955): **La Torre Rubí. Datos para su historia**. Setmanari "Arriba", núm. 885 i ss.
- MUNTANER, Maria (1982): **La Salle a Manacor**. Col. Capgirons, núm. 6. Manacor.
- Programa oficial de les "Grandes Fiestas acordadas por el Ilmo. Ayuntamiento de Manacor en honor del Rdo. Sr. D. Rafael Ignacio Rubí Pocoví al ser declarado Hijo Adoptivo de la Ciudad" (1923).
- Publicacions de Manacor "Voz y Voto", "Juventud", "Renacer" i "Arriba", citades al text.
- PUERTO, Alfonso (1975): **Ayer noticia. En junio de 1923 se celebraron en Manacor "Ses Festes del Rector"**. Revista "Manacor", núm. 1926.
- Revista "Majórica", núm. 17, abril de 1925.
- RUBÍ, Sebastián (1967): **Pasaron haciendo bien**. Ediciones Instituto Pontificio "San Pío X". Salamanca.